

In Heemstede mag
je zijn wie je bent en
hoort iedereen erbij.

Inclusie Agenda Heemstede

Voorwoord

Soms kun je voelen dat je er niet helemaal bij hoort, waardoor je sommige plekken maar liever uit de weg gaat. Of je hoort er wel bij, maar je hebt een beperking waardoor je ergens zonder hulp niet gemakkelijk kunt komen.

Ook in Heemstede worden mensen wel eens buitengesloten. Dat willen we niet. Daarom hebben wij deze agenda gemaakt, met acties die helpen bij het tegengaan van uitsluiting. Het is een belangrijke agenda, die eigenlijk nooit af is.

Ik wil alle inwoners en organisaties die hebben geholpen bij het maken van deze agenda heel hartelijk bedanken en zie uit naar de uitvoering van de acties. Laten we met elkaar steeds aandacht houden voor dit onderwerp en hierover het gesprek met elkaar blijven voeren.

*“Of je nu oud bent of jong,
kunt lopen of niet kunt lopen,
goed kunt zien of niet,
je hier vandaan komt of van ver,
op wat voor manieren je hersenen ook werken,
wie je ook lief hebt,
wat je ook gelooft (of niet gelooft),
hoe je je ook voelt,
in Heemstede mag je zijn wie je bent
en hoort iedereen erbij.”*

Sam Meerhoff (wethouder inclusie)

Samenvatting

Wij willen dat iedereen mee kan doen in Heemstede en niemand wordt gediscrimineerd of uitgesloten. Dit noemen we inclusie. Omdat we inclusie belangrijk vinden, hebben we een inclusie agenda gemaakt. In de agenda staat wat we doen om Heemstede nog inclusiever te maken.

VN-verdrag Handicap

Het VN-verdrag Handicap is een afspraak tussen landen. Hierin beloven ze om de rechten van mensen met een beperking te verbeteren en te beschermen, zodat zij ook mee kunnen doen aan de samenleving. Gemeenten laten in Lokale Inclusie Agenda's zien hoe zij dit in de praktijk brengen. Dit moeten gemeenten doen.

Voor iedereen

De Inclusie Agenda Heemstede is er niet alleen voor mensen met een beperking, maar ook voor alle andere groepen mensen die uitgesloten worden. Bijvoorbeeld een transgender persoon, iemand met een licht verstandelijke beperking of een nieuwkomer. Maar een inclusieve samenleving is uiteindelijk voor alle mensen een betere samenleving, dus eigenlijk is de agenda voor iedereen.

Hoe hebben we deze agenda gemaakt?

Om deze agenda te maken hebben we met inwoners gepraat. Mensen die zelf ervaring hebben met niet mee kunnen doen, of er niet altijd bij horen. Ook hebben we met organisaties gesproken en met mensen die bij de gemeente werken. Uit de gesprekken blijkt dat we al veel doen, maar ook dat er nog veel kansen zijn. De belangrijkste actiepunten hebben we opgenomen in deze agenda.

Opbouw van de agenda

De Inclusie Agenda bestaat uit vier hoofdstukken, waarin verschillende onderwerpen staan. Bij elk onderwerp laten we eerst zien wat we al doen. Daaronder staat welke acties er nog aan komen. Wanneer we deze acties uit gaan voeren, staat in de planning achterin de agenda. Alle acties hebben een nummer, maar dezelfde acties komen soms voor bij verschillende hoofdstukken. Als een actie al eerder is genoemd, dan hebben we het nummer weggelaten. Op deze manier tellen we de acties niet dubbel.

Wat staat er in de agenda?

Het eerste hoofdstuk gaat over de basis voor inclusie. We noemen hierin drie belangrijke voorwaarden voor een inclusief Heemstede: het samen spelen door kinderen; ontmoeting en bewustwording en toegankelijke informatie.

In het tweede hoofdstuk geven we aandacht aan nieuwkomers, de regenbooggemeenschap en mensen met een licht verstandelijke beperking. In de gesprekken die we gevoerd hebben kwamen vooral deze doelgroepen naar voren. Dat betekent niet dat we andere groepen niet net zo belangrijk vinden. Iedereen hoort erbij.

Het derde hoofdstuk gaat over de toegankelijkheid van Heemstede. In dit hoofdstuk kijken we naar toegankelijke stembureaus, gebouwen en terreinen van de gemeente en naar het belangrijkste winkelgebied van Heemstede. Ook de toiletvriendelijkheid van de gemeente vergeten we niet. Tot slot leggen we onze nieuwe subsidieregeling uit.

Het laatste hoofdstuk gaat in op de aanpak van discriminatie. Beleid om discriminatie tegen te gaan kan lijken op inclusiebeleid, maar het is niet hetzelfde. Daarom besteden we hier een apart hoofdstuk aan.

We bewaken hoe het gaat met de agenda

Dit doen we door elk jaar te bekijken hoe ver we zijn met het uitvoeren van de acties. Er kunnen dan ook nieuwe acties bijkomen. Op deze manier werken we de agenda steeds bij.

*“De hele wereld ligt nog open,
ook al mankeer je wat.”*

(Sonja, deelnemer Denktank Inclusief Heemstede)

Inhoud

Voorwoord	2
Samenvatting	4
Inleiding	8
1 De basis voor inclusie	10
1.1 Spelen doe je samen	10
1.2 Ontmoeting en bewustwording	11
1.3 (Digitale) informatie en communicatie	13
2 Iedereen hoort erbij	15
2.1 Nieuwkomers (oude en nieuwe)	15
2.2 Heemstede regenbooggemeente	16
2.3 Meedoen met een licht verstandelijke beperking	17
3 Toegankelijk Heemstede	20
3.1 Toegankelijke stembureaus	20
3.2 Gemeentelijke gebouwen en terreinen	21
3.3 Heemstede toiletvriendelijk	22
3.4 Raadhuisstraat en Binnenweg veilig	23
3.5 Subsidieregeling toegankelijkheid	24
4 Aanpak discriminatie	27
Bijlage: Planning	29

*“Met een netwerk
kom je verder.”*

(Esam, deelnemer Denktank Inclusief Heemstede)

Inleiding

Wij willen dat iedereen mee kan doen in Heemstede en niemand wordt gediscrimineerd of uitgesloten. Dit noemen we inclusie. Omdat we inclusie belangrijk vinden, hebben we deze agenda gemaakt. In de agenda staat wat we doen om Heemstede nog inclusiever te maken.

VN-verdrag Handicap

Het VN-verdrag Handicap is een afspraak tussen landen. Hierin beloven ze om de rechten van mensen met een beperking te verbeteren en te beschermen, zodat zij ook mee kunnen doen aan de samenleving. Gemeenten laten in Lokale Inclusie Agenda's zien hoe zij dit in de praktijk brengen. Dit moeten gemeenten doen.

Voor iedereen

De Inclusie Agenda Heemstede is er niet alleen voor mensen met een beperking, maar ook voor alle andere groepen mensen die uitgesloten worden. Bijvoorbeeld een transgender persoon, iemand met een licht verstandelijke beperking of een nieuwkomer. Maar een inclusieve samenleving is uiteindelijk voor alle mensen een betere samenleving, dus eigenlijk is de agenda voor iedereen.

Punten die we belangrijk vinden bij inclusie

- Iedereen heeft dezelfde rechten.
- Mensen hebben regie over hun eigen leven. Dit betekent dat ze de vrijheid hebben om zelf keuzes te maken.
- Heemstede is toegankelijk.

Hoe hebben we deze agenda gemaakt?

Om deze agenda te maken hebben we met inwoners gepraat. Mensen die zelf ervaring hebben met niet mee kunnen doen, of er niet altijd bij horen. Ook hebben we met organisaties gesproken en met mensen die bij de gemeente werken. Uit de gesprekken blijkt dat we al veel doen, maar ook dat er nog veel kansen zijn. De belangrijkste actiepunten hebben we opgenomen in deze agenda.

Opbouw van de agenda

De Inclusie Agenda bestaat uit vier hoofdstukken, waarin verschillende onderwerpen staan. Bij elk onderwerp laten we eerst zien wat we al doen. Daaronder staat welke acties er nog aan komen. Wanneer we deze acties uit gaan voeren, staat in de planning achterin de agenda. Alle acties hebben een nummer, maar dezelfde acties komen soms voor bij verschillende hoofdstukken. Als een actie al eerder is genoemd, dan hebben we het nummer weggelaten. Op deze manier tellen we de acties niet dubbel.

We bewaken hoe het gaat met de agenda

Dit doen we door elk jaar te bekijken hoe ver we zijn met het uitvoeren van de acties. Er kunnen dan ook nieuwe acties bijkomen. Op deze manier werken we de agenda steeds bij.

*“Een inclusieve samenleving
start in de zandbak.”*

(Ilse van der Put, een van de initiatiefnemers
van het SamenSpeelNetwerk)

1 De basis voor inclusie

In dit hoofdstuk gaat het over drie belangrijke voorwaarden voor een inclusief Heemstede: het samen spelen door kinderen; ontmoeting en bewustwording en toegankelijke informatie.

1.1 Spelen doe je samen

Spelen is belangrijk voor kinderen. Als kinderen de kans krijgen, spelen ze altijd en overal. En het liefst samen met andere kinderen. Helaas krijgen niet alle kinderen de kans om samen te spelen. Dit geldt bijvoorbeeld voor kinderen met een beperking. Dit kan gaan om een fysieke, visuele of verstandelijke beperking, maar bijvoorbeeld ook om autisme. Bijna één op de tien kinderen heeft een handicap.

Kinderen die niet samen kunnen spelen ontwikkelen zich langzamer en hebben minder vriendjes in de buurt. Ze ervaren dat ze er niet bij horen en voelen zich eenzaam. Deze ervaringen dragen zij de rest van hun leven met zich mee. Hier is dus veel te winnen. Gelukkig zijn er veel inspirerende voorbeelden van speelplekken waar iedereen zich welkom voelt. En vaak zijn de aanpassingen niet eens zo ingewikkeld.

Door van jongs af aan samen te spelen, leren kinderen met en zonder handicap dat het logisch is dat iedereen gewoon meedoet. Samen spelen vormt de basis voor samen leven.

Wat doen we al?

Jeugdakkoord

We hebben met kinderen, jongeren en volwassenen gesproken over wat ze belangrijk vinden in Heemstede. De afspraken hierover hebben we in een document gezet dat we het Jeugdakkoord noemen. De kinderen gaven aan dat ze willen dat er genoeg uitdagende speeltuinen zijn én dat speeltuinen toegankelijk moeten zijn voor iedereen. Wij hebben afgesproken dat we ons best gaan doen om dit samen met hen voor elkaar te krijgen.

Actieplan Spelen

We voeren het actieplan 'Spelen in Heemstede 2021-2024' uit. Bestaande speellocaties die dat het hardst nodig hebben worden opgeknapt. Het ontwerpen van de speellocaties wordt in overleg met de buurt opgepakt.

Groene speelplekken

In Heemstede hebben we speelplekken met groene elementen, zoals speelbos Meermond en de speeltuin bij de tijdelijke schoollocatie De Wissel. Groene speelplekken dragen voor alle kinderen bij aan de ontwikkeling. Verstopplekjes zijn heel prettig voor kinderen met bijvoorbeeld autisme of ADHD.

Waterspeelplaats

Bij kinderboerderij 't Molentje in Heemstede is een kleine waterspeelplaats met een waterpomp aangelegd, die ook vanuit een rolstoel bereikbaar en te gebruiken is.

Wat gaan we nog meer doen?

Actiepunt 1 SamenSpeelNetwerk

We sluiten ons aan bij het SamenSpeelNetwerk. Dit is een netwerk van organisaties die het belangrijk vinden dat elk kind mee kan spelen. Om deel te kunnen nemen vullen we een formulier in. Hierin geven we aan wat onze belofte is om samen spelen mogelijk te maken. Dit noemt het netwerk de 'Samenspeelbelofte'.

➤ Actiepunt 2 Vervangingsplan Spelen

Het Actieplan Spelen 2021-2024 is bijna afgerond. We stellen daarom een nieuw 'Vervangingsplan Spelen' op. Hierin is 'Samen Spelen', een belangrijk uitgangspunt. We maken hierbij wel keuzes. Sommige speelplekken zijn zo klein, dat er weinig inclusieve aanpassingen te maken zijn. We richten ons op de wat grotere speellocaties.

➤ Actiepunt 3 SamenSpeelPlek De Linge

We willen in ieder geval van één bestaande speelplek een echte 'Samenspeelplek' maken. Hierbij is de richtlijn: 70 procent van de speelaanleidingen is bereikbaar, 50 procent is bespeelbaar, 100 procent is welkom. We gaan ons daarbij in de eerste plaats richten op het inclusiever maken van speelveld de Linge in de Rivierenbuurt-zuidwest. In dit gebied staat groot onderhoud op de planning en De Linge biedt kansen voor Samen Spelen.

➤ Actiepunt 4 Betrekken kinderen

Bij het ontwerpen van inclusieve speelplekken betrekken we wanneer mogelijk kinderen met en zonder handicap. De toekomstige kindergemeenteraad kan hier ook een rol bij spelen, als de kinderraadsleden dat willen.

➤ Actiepunt 5 SamenSpeelfonds

We onderzoeken de mogelijkheid van een bijdrage van fondsen, zoals het SamenSpeelFonds.

➤ Actiepunt 6 Inclusieve Schoolpleinen

Schoolpleinen zijn het eigendom van schoolbesturen en eigenlijk niet de verantwoordelijkheid van de gemeente. Toch willen we hierover graag met scholen meedenken. De eerste stap is om het onderwerp te bespreken met scholen en te onderzoeken welke wensen er zijn.

1.2 Ontmoeting en bewustwording

Voor een inclusief Heemstede is het nodig dat inwoners elkaar ontmoeten. Mensen met en zonder beperking en van verschillende achtergrond. Als mensen elkaar leren kennen hebben ze vaak meer begrip voor elkaar. En als mensen beseffen hoe het is om te leven met een beperking, houden ze daar sneller rekening mee.

Wat doen we al?

Plein1

Plein1 is een veilige plek waar iedereen welkom is en inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Je kunt er bijvoorbeeld naar de bibliotheek, studeren of koffie drinken. Er zijn veel verschillende activiteiten voor jong en oud en voor mensen met en zonder beperking. De organisaties die samenwerken op Plein1 hebben met elkaar afgesproken: iedereen die hier binnenkomt hoort erbij.

WIJ Heemstede

WIJ Heemstede organiseert allerlei activiteiten voor inwoners uit Heemstede. Alle leeftijden kunnen bij WIJ Heemstede terecht. In Eethuis de Luifel kunnen mensen samen komen voor ontmoeting en een lekkere maaltijd. Ook in verschillende buurten organiseert WIJ Heemstede activiteiten en ontmoetingsmomenten.

Opvanglocaties

We vinden het belangrijk dat mensen die we opvangen in Heemstede en hun burens elkaar leren kennen. Bij de opening van opvanglocaties organiseert de gemeente in samenwerking met het team op de locatie daarom een welkomstmoment. Inwoners en omwonenden ontmoeten elkaar dan op de locatie. Bij de opvanglocatie voor asielzoekers aan de Heemsteedse Dreef komen omwonenden en bewoners twee keer per jaar samen tijdens een buurtbarbecue. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) organiseert dit.

Heemstede in verbinding

Tijdens het evenement 'Heemstede in Verbinding' zijn verbindingen gelegd tussen Heemstedenaren en nieuwkomers. Tijdens deze dag waren er verschillende activiteiten voor kinderen en volwassenen uit Heemstede. Het evenement is voor herhaling vatbaar.

Werkgroep Toegankelijkheid

De werkgroep Toegankelijkheid Heemstede organiseert allerlei activiteiten om mensen bewust te maken van toegankelijkheid en adviseert de gemeente hierover. Zo organiseert de werkgroep elk jaar een 'Obstakel run'. Deelnemers leggen dan een route af waarin ze ervaren hoe het is om een beperking te hebben. Het gaat hier om bewustwording door ervaring.

Wat gaan we nog meer doen?

➤ Actiepunt 7 Organiseren Living Library

De Living Library is een evenement waarbij bezoekers het gesprek aangaat met 'levende boeken'. De levende boeken zijn personen die te maken hebben met vooroordelen. Bijvoorbeeld een transgender persoon, iemand met autisme, een nieuwkomer of iemand met een beperking. In een open gesprek mag alles besproken worden, zolang het maar met respect gebeurt. Het doel van de Living Library is het verminderen van vooroordelen en het bevorderen van begrip. Dit doen we bijvoorbeeld door het organiseren van de Living Library.

➤ Actiepunt 8 Meedoen aan ProkkelOpPad

ProkkelOpPad is een activiteit waarbij mensen met en zonder (licht) verstandelijke beperking elkaar ontmoeten. Ze maken samen een wandeltocht met vragen en opdrachten. Op deze manier leren de deelnemers elkaar beter kennen en begrijpen. Ook mensen met een (licht) verstandelijke beperking horen erbij.

➤ Actiepunt 9 Bekend maken Zonnebloem symbool

De zonnebloem is een symbool voor handicaps die niet van de buitenkant te zien zijn. Meestal wordt voor dit symbool de Engelse term gebruikt: Hidden Disabilities Sunflower. Je kunt het bijvoorbeeld dragen op een sleutelkoord of speldje. Als iemand de zonnebloem draagt, dan laat dat zien dat diegene misschien hulp of iets meer tijd nodig heeft. Steeds meer landen en organisaties erkennen het zonnebloem symbool. We sluiten ons hierbij aan en maken deze zonnebloem ook bekender in Heemstede.

➤ Actiepunt 10 Verbinding Oekraïense en Nederlandse vrouwen

We verbinden Oekraïense en Nederlandse vrouwen in vrouwengroepen. Dit zijn de 'Circles of Change'. Na een startbijeenkomst met begeleiding kiest elke groep zelf drie activiteiten. In de maanden daarna worden deze georganiseerd door de begeleider van de groep. Bijvoorbeeld koken, eten, wandelen of dansen. Het samenkomen leidt tot nieuwe contacten en plezier.

➤ Actiepunt 11 Extra aandacht voor vrouwen

Voor de wet zijn mannen en vrouwen gelijk, maar in de praktijk hebben ze niet altijd gelijke kansen. Ook is het voor vrouwen vaak minder veilig dan voor mannen. Wij steunen daarom de campagne 'Wij eisen de nacht op' en kijken wat nog meer mogelijk is. Verder doen we mee aan 'Orange the World'. Dit zijn wereldwijde acties tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

Vrouwen zijn ook minder zichtbaar in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld in straatnamen. Het Comité Internationale Vrouwendag 023 roept gemeenten op hier iets aan veranderen. In 1982 werden de straten in de nieuwe wijk Merlenhove Noord in Heemstede al alleen naar vrouwen genoemd. Heemstede was de eerste gemeente die dit deed. We onderzoeken of we dit ook bij nieuwe straten kunnen doen in Heemstede.

1.3 (Digitale) informatie en communicatie

In een samenleving waarin we willen dat iedereen mee kan doen is het heel belangrijk dat informatie toegankelijk en makkelijk te begrijpen is. Niet alleen voor mensen die slecht zien of horen, maar ook voor mensen die moeite hebben met taal of met de digitale wereld.

In Nederland hebben ongeveer 3,3 miljoen mensen van 16 jaar en ouder moeite met lezen, schrijven, of rekenen. Daarnaast vinden ongeveer 4 miljoen mensen het moeilijk om de weg in de digitale wereld te vinden. Sommigen gebruiken nooit internet of kunnen niet goed werken met digitale apparaten. Er zijn zelfs mensen die helemaal geen computer hebben. Dit terwijl veel diensten tegenwoordig alleen nog maar digitaal worden aangeboden. Als we willen dat iedereen mee kan doen, is het belangrijk om hier iets aan te doen.

Wat doen we al

Direct Duidelijk Deal

De gemeente heeft de 'Direct Duidelijk Deal' ondertekend. Dit betekent dat we duidelijk communiceren in taal die iedereen begrijpt.

Visie op dienstverlening

We hebben een plan (visie) op dienstverlening. In het plan staat dat we toegankelijke en duidelijke informatie belangrijk vinden.

Training medewerkers

Medewerkers van de gemeente krijgen training in duidelijk schrijven. Deze trainingen worden regelmatig herhaald.

Toegankelijke websites

De websites Heemstede.nl en IASZ.nl van de gemeente voldoen volledig aan de eisen van toegankelijkheid. Tegelijk blijft het mogelijk om diensten van de gemeente op papier aan te vragen.

Cursussen en hulp

Er zijn cursussen in de gemeente voor mensen die willen leren omgaan met de computer, internet of hun taalvaardigheid willen verbeteren. Bijvoorbeeld door de bibliotheek en WIJ Heemstede. Ook is er hulp beschikbaar voor inwoners die dat nodig hebben, bijvoorbeeld bij het invullen van formulieren.

Wat gaan we nog meer doen

➤ Actiepunt 12 Nog meer duidelijke taal

We gebruiken nog meer duidelijke taal (B1-niveau) op de website en in brieven van de gemeente. We testen dit met steekproeven.

➤ Actiepunt 13 Alle websites toegankelijk

We zorgen ervoor dat alle websites van de gemeente voldoen aan de eisen van toegankelijkheid. Dit betekent dat we ook alle formulieren op de websites van de gemeente digitaal toegankelijk maken.

➤ Actiepunt 14 Ketenaanpak digitale inclusie

We ontwikkelen een 'ketenaanpak digitale inclusie'. Dit is een aanpak waarin we maatschappelijke organisaties, bedrijven, de gemeente en de mensen om wie het gaat met elkaar verbinden.

*“Een goede buur is beter
dan een verre broer.”*

(sprekwoord uit Jemen)
Esam, deelnemer Denktank Inclusief Heemstede

2 Iedereen hoort erbij

In deze inclusie agenda geven we extra aandacht aan nieuwkomers, de regenbooggemeenschap en mensen met een licht verstandelijke beperking. In de gesprekken die we gevoerd hebben kwamen vooral deze doelgroepen naar voren. Dat betekent niet dat we andere groepen niet net zo belangrijk vinden. Iedereen hoort erbij.

2.1 Nieuwkomers (oude en nieuwe)

Met nieuwkomers bedoelen we mensen die asielzoeker, vluchteling, statushouder of immigrant zijn. Voor nieuwkomers is het vaak lastig om hun draai te vinden. Wij willen eraan bijdragen dat nieuwkomers zich welkom voelen en mee kunnen doen in Heemstede.

Wat doen we al?

Begeleiding

Statushouders en hun gezin krijgen in hun eerste jaar hulp van vrijwilligers van Vluchtelingenwerk. Het gaat daarbij om het regelen van de basis in Nederland. Ze krijgen ook een vrijwillige taalcoach van stichting Taalcoaches.

Inburgeren

De meeste nieuwkomers moeten inburgeren, behalve als ze tijdelijk naar Nederland komen voor studie of werk. Het doel is dat nieuwkomers zo snel mogelijk meedoen in Nederland. Wij geven ze daarom een inburgeringstraject dat zich richt op taal en werk. De taalaanbieder Danner & Danner voert de inburgeringstrajecten uit, samen met Vluchtelingenwerk.

Sociaal programma Vluchtelingen

Voor vluchtelingen uit de Oekraïne en asielzoekers is geen sprake van een wettelijke inburgeringsplicht. We hebben daarom een 'Sociaal programma' voor deze vluchtelingen opgezet. Het sociaal programma gaat bijvoorbeeld over veilig wonen, het leren van de taal en samenleven met elkaar.

Taal, ontmoeting en meedoen

In Heemstede zijn verschillende activiteiten om te oefenen met de Nederlandse taal en elkaar te ontmoeten. Voor kinderen bijvoorbeeld 'Spelen met Taal', de 'VoorleesExpress' en het Talentenhuis. Voor volwassenen de Taalclub en de Taalzoos. WIJ Heemstede en de bibliotheek organiseren de activiteiten. Op één van de locaties waar vluchtelingen uit de Oekraïne wonen geven vrijwilligers elke dag Nederlandse les. Verder moedigen we nieuwkomers aan mee te doen bij verenigingen en andere activiteiten in Heemstede.

Activiteiten en steun aan Oekraïners

Op de opvanglocaties voor Oekraïners bieden we verschillende programma's aan. Bijvoorbeeld over het omgaan met trauma en over cultuurverschillen. De programma's worden gegeven door de Opora Foundation, die hiervoor speciaal is opgericht in Nederland. Verder is er een oudercafé georganiseerd, waar ouders vragen konden stellen over de opvoeding van hun kinderen. Hier was ook een Oekraïense tolk bij.

Wat gaan we nog meer doen?

Actiepunt 15 Extra Nederlandse les

Sommige nieuwkomers wonen al langere tijd in Heemstede en vallen niet (meer) binnen de inburgering. De Nederlandse taal kan toch nog te moeilijk voor hen zijn. Speciaal voor deze inwoners bieden we Nederlandse les aan, via WIJ Heemstede. Het gaat hierbij als eerste om de taal, maar we kijken ook naar hoe het met de deelnemers gaat. Deze activiteit betalen we met geld dat de regio hiervoor van het Rijk krijgt. Ook Oekraïners mogen meedoen aan deze lessen.

➤ Actiepunt 16 Meedoen in Heemstede

We moedigen nieuwkomers nog meer aan om mee te doen aan activiteiten in en om Heemstede. Een sociaal werker gaat hierover bijvoorbeeld het gesprek aan tijdens de koffiepauze van de Nederlandse les. Door deel te nemen aan activiteiten die voor iedereen zijn, leren nieuwkomers meteen meer mensen kennen in Heemstede.

➤ Actiepunt 17 Vakantiefestival voor Oekraïense kinderen

In de zomer organiseert Vluchtelingenwerk Nederland een kindervakantiefestival op Plein1. Alle Oekraïense kinderen uit Heemstede en Bloemendaal zijn welkom.

➤ Living Library (zie actiepunt 7)

We blijven mensen van verschillende achtergrond samenbrengen. Het samenbrengen van mensen met een verschillende achtergrond kan ervoor zorgen dat mensen elkaar leren kennen, begrip voor elkaar hebben en elkaar willen helpen.

➤ Actiepunt 18 Vrijwilligersraad nieuwkomers

We onderzoeken of we een vrijwilligersraad met nieuwkomers kunnen oprichten. We kijken daarbij ook naar wat er al is. De vrijwilligersraad kan andere nieuwkomers helpen bij het vinden van activiteiten. Ook kan de raad korte en praktische cursussen geven, bijvoorbeeld over afval scheiden. Of helpen bij het leggen van contact tussen nieuwkomers en hun bureaus.

2.2 Heemstede regenbooggemeente

Met de regenbooggemeenschap bedoelen we mensen die ook wel worden beschreven met de afkorting lhbtqia+. Dit staat voor lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, queer, intersekse en asexueel. De plus staat voor alle andere minder algemene identiteiten. Ook non-binaire mensen horen hierbij.

De mensen uit de regenbooggemeenschap worden niet door iedereen geaccepteerd en soms ook gediscrimineerd. Hierdoor voelen zij zich niet altijd veilig en kunnen zij niet altijd zichzelf zijn. Het is daarom belangrijk dat we ons actief in blijven zetten voor deze doelgroep.

Wat doen we al

Routekaart

We hebben een Routekaart Heemstede Regenbooggemeente 2024-2027 met acties voor en door de regenbooggemeenschap. Bijvoorbeeld de Regenboogborrel of de Roze Kunstlijn. De acties zijn ingedeeld rondom de pijlers: acceptatie; ouderen/zorg; onderwijs; sport/maatschappelijk middenveld.

Regenboogplatform

Het regenboogplatform bestaat uit de gemeente, organisaties en inwoners uit de regenbooggemeenschap van Heemstede. Ze komen twee á drie keer in een jaar samen en bespreken bijvoorbeeld hoe het gaat met de acties uit de Routekaart.

Vergoeding

Voor sommige regenboogactiviteiten kan een klein bedrag bij de gemeente worden aangevraagd. Bijvoorbeeld voor het organiseren van een regenboogweek door een maatschappelijke organisatie.

Wat gaan we nog meer doen

De inzet voor de komende jaren staat in de Routekaart Regenbooggemeente. We gaan samen met het regenboogplatform verder met het invullen van de routekaart, die als paraplu boven alle acties hangt. Dit doen we op de volgende manieren:

➤ Actiepunt 19 Verder uitvoeren bestaande acties

We gaan verder met het uitvoeren van de acties uit de routekaart. We geven in het bijzonder aandacht aan het zo goed mogelijk bekend maken van de activiteiten.

➤ Actiepunt 20 Bespreekbaar maken

We moedigen leerlingen aan met elkaar te praten over het onderwerp. Dit doen we met het aanbod van stichting Live Your story, via [Discriminatie.nl](https://discriminatie.nl). De organisatie Live Your Story maakt moeilijke onderwerpen bespreekbaar met theater en vertelkunst. Deze actie sluit aan bij de pijler 'onderwijs' in de routekaart.

➤ Actiepunt 21 Regenboogbankjes

We onderzoeken of we twee extra regenboogbankjes kunnen plaatsen in Heemstede, bijvoorbeeld in de Zandvoortselaan. Deze actie sluit aan bij de pijler 'acceptatie' in de routekaart.

➤ Actiepunt 22 Post van de gemeente

We maken in post van de gemeente geen verschil meer tussen geslacht. In plaats van 'Geachte heer of mevrouw' gebruiken we 'Beste Heemstedenaar' of 'Beste inwoner'. Dit doe we nu al bij sommige bewonersbrieven. Als de voor- en achternamen van inwoners bekend zijn, gebruiken we 'Beste' gevolgd door de namen. We sluiten hiermee aan bij de aanpak van de gemeente Haarlem. Deze actie past bij de ambitie in de routekaart om meer in te zetten op de voorbeeldfunctie van de gemeente. De actie sluit ook aan bij onze uitvoeringsagenda Dienstverlening.

2.3 Meedoen met een licht verstandelijke beperking

In Nederland hebben ruim 1,1 miljoen mensen een licht verstandelijke beperking (LVB). Dit is niet altijd bekend of te zien, terwijl zij vaak wel hulp en begeleiding nodig hebben. Wij willen dat mensen met een LVB zo goed mogelijk mee kunnen doen in Heemstede en er ook helemaal bij horen.

Wat doen we al

LVB Experience

Uitvoerende medewerkers van de gemeente hebben een bijzondere cursus gehad: de 'LVB Experience'. Tijdens deze cursus hebben ze ontdekt hoe het is om te leven met een licht verstandelijke beperking. Ook kregen zij informatie over hoe om te gaan met mensen met een LVB.

Netwerk LVB

In Kennemerland is een netwerk LVB 18+ voor organisaties die werken met deze doelgroep. Ook de gemeente Heemstede is hierbij aangesloten. Het doel van het netwerk is kennis delen en deskundigheid verbeteren.

Samenwerking met organisaties

De gemeente werkt samen met meerdere organisaties die mensen helpen met een LVB. Bijvoorbeeld met stichting MEE & de Wering en stichting De Baan. MEE & de Wering onderzoekt of iemand een lichtverstandelijke beperking heeft en geeft ondersteuning. De Baan heeft een activiteitenaanbod voor volwassenen met een licht verstandelijke beperking in de regio Haarlem. Voor persoonlijke begeleiding kan de doelgroep bij meerdere aanbieders terecht. Een bekende partij met een locatie in Heemstede is de Hartekamp.

Wat gaan we nog meer doen

➤ Meedoen aan ProkkelOpPad (zie actiepunt 8)

Samen met de Hartekamp Heemstede doen we mee aan ProkkelOpPad. Dit is een activiteit waarbij mensen met en zonder (licht) verstandelijke beperking elkaar ontmoeten. Ze maken samen een wandeltocht met vragen en opdrachten. Op deze manier leren de deelnemers elkaar beter kennen en begrijpen.

► Actiepunt 23 Uitgaan in Heemstede

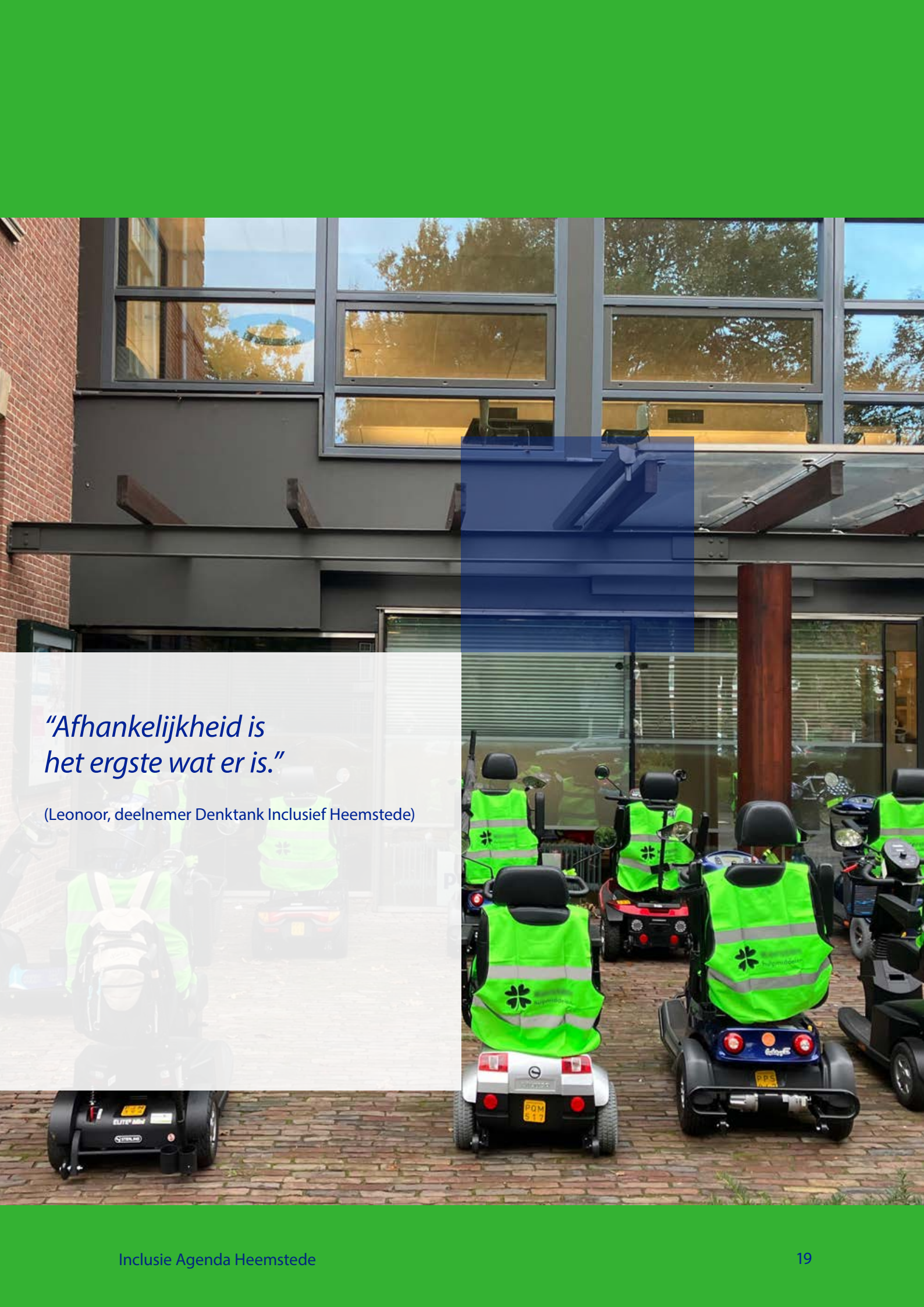
Wij willen mensen met een (licht)verstandelijke beperking de mogelijkheid bieden om in Heemstede uit te gaan. Bijvoorbeeld door de disco 'Mix it' weer terug te brengen. Dit was in het verleden een samenwerking tussen stichting De Baan en WIJ Heemstede. Vanuit de doelgroep is aangegeven dat hier weer behoefte aan is, maar dan het liefste in een echt café.

► Actiepunt 24 Activiteiten in Heemstede

We onderzoeken of enkele activiteiten van De Baan (ook) in Heemstede kunnen plaats vinden. Bijvoorbeeld op Plein1 of in de Luifel. Mensen met een LVB kunnen vaak ook aan het reguliere activiteiten aanbod in Heemstede deelnemen.

► Actiepunt 25 Helpen bij de verkiezingen

We nodigen mensen met een licht verstandelijke beperking uit om te helpen bij de verkiezingen. Dit doen we met hulp van stichting Prokkel. Deze stichting stimuleert organisaties, bedrijven, mensen zonder én mensen met een verstandelijke beperking elkaar te ontmoeten.

*“Afhankelijkheid is
het ergste wat er is.”*

(Leonoor, deelnemer Denktank Inclusief Heemstede)

3 Toegankelijk Heemstede

In dit hoofdstuk kijken we naar toegankelijke stembureaus, gebouwen en terreinen van de gemeente en naar het belangrijkste winkelgebied van Heemstede. Ook de toiletvriendelijkheid van de gemeente vergeten we niet. Tot slot leggen we onze nieuwe subsidieregeling uit.

3.1 Toegankelijke stembureaus

Het recht om te stemmen is een belangrijk mensenrecht. Dit staat in verschillende mensenrechtenverdragen. In het VN-verdrag Handicap is hieraan extra aandacht gegeven voor mensen met een beperking. Daarnaast bevat de Kieswet regels over toegankelijkheid. Ook als gemeente vinden we dat mensen met een beperking zo zelfstandig mogelijk moeten kunnen stemmen.

Wat doen we al

Werkgroep Toegankelijkheid

De werkgroep Toegankelijkheid heeft verschillende stembureaus beoordeeld op toegankelijkheid en hiervoor tips gegeven. De tips zijn bij een aantal stembureaus toegepast.

Filmpje

Voor de vrijwilligers bij de stembureaus is een filmpje gemaakt door de Werkgroep Toegankelijkheid. In het filmpje is te zien hoe je omgaat met mensen die niet goed kunnen zien of in een rolstoel zitten.

Stemmal

Het is mogelijk om te stemmen met een Stemmal. Dit is een hulpmiddel waarmee mensen die niet of minder goed kunnen zien zelf kunnen stemmen.

Wat gaan we nog meer doen

➤ Actiepunt 26 Prikkelbewust stembureau

Tijdens de verkiezingen komt er een prikkelbewust stembureau op het Raadhuis.

➤ Actiepunt 27 Vervoer

We organiseren gratis vervoer naar het stembureau ('stemtaxi') voor mensen die dat nodig hebben.

➤ Actiepunt 28 Nieuw filmpje

Het filmpje over toegankelijk stemmen passen we aan op nieuwe regels over stemmen, met behulp van de Werkgroep Toegankelijkheid.

➤ Actiepunt 29 Meer hulp

Op dit moment mogen alleen kiezers met een lichamelijke beperking hulp krijgen in het stemhokje. Er gaat waarschijnlijk vanaf 2026 een nieuwe wet in. Hierin staat dat iedereen die erom vraagt hulp kan krijgen. Dus ook mensen met een verstandelijke beperking of mensen die minder goed in taal zijn. Een vrijwilliger van het stembureau gaat deze hulp bieden.

➤ Helpen bij de verkiezingen (zie actiepunt 25)

We nodigen mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) uit om te helpen bij de verkiezingen. Dit doen we met hulp van stichting Prokkel. Deze stichting stimuleert organisaties, bedrijven, particulieren en mensen met een verstandelijke beperking elkaar te ontmoeten.

3.2 Gemeentelijke gebouwen en terreinen

De gemeente is eigenaar van verschillende gebouwen, waarvan sommigen open zijn voor publiek. Denk bijvoorbeeld aan het gemeentehuis, Plein1, de Luifel, de algemene Begraafplaats en Zwembad Groenendaal. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het opknappen en nieuwbouw van scholen, net als voor de brenglocaties voor afval. We willen dat iedereen in staat is om deze voorzieningen te bereiken en te gebruiken.

Wat doen we al

Plein1

Bij de bouw van Plein1 is rekening gehouden met toegankelijkheid. De deuren gaan automatisch open en hebben een brede doorgang. Er zijn invalidetoiletten en er is een lift. Vorig jaar is Plein1 aangesloten bij de app eZwayZ (spreek uit: easy ways). Dit is een app waarmee blinden en slechtzienden zelfstandig de weg kunnen vinden in openbare gebouwen. Via de mobiele telefoon kan een route gevolgd worden met duidelijke uitleg.

Algemene begraafplaats

De aula van de begraafplaats is toegankelijk voor mensen in een rolstoel en mensen die slecht ter been zijn. De begraafplaats heeft twee rolstoelen met brede banden, die goed te gebruiken zijn op de grindpaden. In hoofdstuk 3.3 staat meer over de toiletten op de begraafplaats.

Zwembad Groenendaal

Zwembad Groenendaal is toegankelijk voor mensen in een rolstoel. Er is een verlaagde hellingbaan, zodat mensen in een rolstoel in het zwembad kunnen komen. Er zijn ook twee speciale zwembadrolstoelen. Die zijn ontworpen zonder metalen onderdelen, waardoor ze niet roesten. Ze kunnen gebruikt worden om te douchen en om het zwembad in te rijden.

Schoolgebouwen

De landelijke overheid wil dat in 2035 de meeste scholen inclusief zijn. Inclusief onderwijs betekent dat kinderen en jongeren met verschillende achtergronden, met en zonder beperkingen, samen naar school gaan. Dit gebeurt zoveel mogelijk in hun eigen buurt. Dit betekent dat ook schoolgebouwen toegankelijk moeten zijn.

De gemeente is verantwoordelijk voor het opknappen en nieuwbouw van scholen. Wij hebben beschreven aan welke eisen onze schoolgebouwen moeten voldoen. Dit staat in ons 'Integraal Huisvestingsplan' (IHP). Meer ruimte voor individueel onderwijs is een van de eisen. Hiermee houden we alvast rekening met inclusiever onderwijs.

Er is ook een tijdelijke schoollocatie neergezet in de Heemstede, de Wissel. De Werkgroep Toegankelijkheid heeft een rondleiding gekregen door deze school en was er erg enthousiast over. Op meerdere gebieden voldoet de school aan de eisen van toegankelijkheid.

Wat gaan we nog meer doen

Actiepunt 30 Gemeentehuis

We onderzoeken of en zo ja welke aanpassingen nodig zijn om de publiekshal en raadzaal klaar te maken voor de toekomst. Hierbij kijken we ook naar toegankelijkheid in brede zin.

► Actiepunt 31 Gebouw de Luifel

In het gebouw de Luifel is sprake van hoogteverschil op de begane grond. Voor mindervaliden is er daarom een kleine lift, zodat ze geen traptreden af hoeven. De traplift voldoet niet aan de huidige eisen voor toegankelijkheid en veiligheid. Bij het gebruik van de lift is vaak hulp nodig en het gaat ook erg langzaam. We onderzoeken of we de traplift kunnen vervangen.

► Actiepunt 32 Brenglocaties afval

De gemeenteraad heeft een besluit genomen over de manier van afvalinzameling in Heemstede. Restafval moet worden weggebracht. Het plastic afval gaan we aan huis laten ophalen, waardoor mensen minder vaak hoeven te lopen met hun afval. Voor mindervaliden en ouderen is dat extra prettig. Bij het plaatsen van de nieuwe ondergrondse containers houden we verder zoveel mogelijk rekening met de bereikbaarheid. Bijvoorbeeld door de containers niet op een verhoging te zetten. Als dat toch nodig is, dan zorgen we voor opritjes die niet te steil zijn.

3.3 Heemstede toiletvriendelijk

Openbare toiletten (in de openbare ruimte) en opengestelde toiletten (bij horeca, winkels en overheidsgebouwen) zijn heel belangrijk. We hebben allemaal wel eens hoge nood onderweg, maar sommige mensen moeten vaker dan gemiddeld naar het toilet. Dit geldt niet alleen voor mensen met buik- en blaasklachten, maar ook voor veel ouderen. Te weinig toiletten zorgt ervoor dat mensen soms of bijna altijd thuis blijven. In Nederland gaat dit om vier miljoen mensen.

Toch zijn er niet genoeg openbare toiletten in Nederland. En van alle toiletten is slechts de helft toegankelijk voor mensen met een handicap. Meer toiletten betekent: minder eenzaamheid en meer zelf kunnen doen, maar ook een gastvrije gemeente waar het prettig is om te zijn.

Veel organisaties zetten zich in voor meer openbare toiletten in Nederland. Zij hebben zich verenigd in de 'Toiletalliantie'. Elk jaar stelt de alliantie een lijst op van de toiletvriendelijkheid bij gemeenten in Nederland. Met een rapportcijfer van 5,5 en plaats 127 (van de 342 gemeenten) op de lijst scoort Heemstede net geen voldoende. In ons dorp is dus nog winst te behalen op dit gebied. Omdat in Heemstede veel ouderen wonen vinden we dit extra belangrijk.

Wat doen we al

Binnenweg en Raadhuisstraat

We hebben de opengestelde toiletten in het centrum van Heemstede (Binnenweg en Raadhuisstraat) in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat Heemstede in het centrum voldoet aan de richtlijn van de Toiletalliantie. Volgens deze richtlijn moet in gebieden zoals stadscentra elke 500 meter een openbaar of opengesteld toilet zijn.

Medische Toiletpas

Inwoners met een laag inkomen krijgen de kosten voor de Medische Toiletpas Nederland vergoed van de gemeente. De medische toiletpas is een pas waarmee mensen kunnen laten zien dat ze een probleem hebben, waardoor ze snel naar het toilet moeten. Als mensen de pas laten zien worden ze minder vaak geweigerd voor een toiletbezoek.

Contact Toiletalliantie

We hebben gevraagd aan de Toiletalliantie hoe ons rapportcijfer tot stand is gekomen en wat we kunnen doen om de toiletvriendelijkheid in Heemstede te verbeteren.

Wat gaan we nog meer doen

➤ Actiepunt 33 Beter rapportcijfer

We doen ons best om over 2026 een rapportcijfer van 6,5 of hoger te krijgen voor de toiletvriendelijkheid van Heemstede.

➤ Actiepunt 34 HogeNood-app

We sluiten ons aan als partner bij de HogeNood-app. Met de HogeNood-app kan eenvoudig het dichtstbijzijnde toilet gevonden worden. Als partner kunnen we gegevens toevoegen en bewerken in de HogeNood-app. Verder onderzoeken we samen met HogeNood en de werkgroep Sanitaire Voorzieningen hoe meer toiletten opengesteld kunnen worden in de gemeente. HogeNood helpt bij de juiste aanpak.

➤ Actiepunt 35 Vindbaarheid

We verbeteren de vindbaarheid van toiletten. Dit doen we onder meer door op de website van de gemeente te verwijzen naar de HogeNood-app als manier om toiletten in de gemeente te vinden. Via een verbinding met de HogeNood app zorgen we voor een leesbare en actuele kaart met een overzicht van alle toiletten in de gemeente. We brengen de HogeNood-app breed onder de aandacht, want de app is niet bij iedereen bekend.

➤ Actiepunt 36 Algemene Begraafplaats

We onderzoeken de mogelijkheid van een openbaar en toegankelijk toilet op de Algemene Begraafplaats Heemstede. Het toilet in de aula van de begraafplaats is van buitenaf niet toegankelijk voor mensen in een rolstoel. Vanwege de monumentenstatus van de aula ligt hier een extra uitdaging.

➤ Actiepunt 37 Eurosleutel

Inwoners met een laag inkomen die dat nodig hebben krijgen ook de kosten voor de Eurosleutel vergoed. Deze sleutel geeft door heel Europa toegang tot onder meer toiletten voor mindervaliden.

➤ Actiepunt 38 Bewustwording

Als de gemeente toiletvriendelijker is geworden, dan gaan we dat ook laten zien. Dit doen we via onze social media, de lokale krant en de nieuwsbrieven van de gemeente. We geven daarbij aan waarom dit onderwerp belangrijk is.

➤ Actiepunt 39 Borstvoedingsvriendelijke gemeente

Naast toiletvriendelijk, kan de gemeente ook 'borstvoedingsvriendelijk' worden. Met het logo 'Voeden kan hier' van het Voedingscentrum kan bijvoorbeeld een café aangeven dat mensen welkom zijn om hun kind de borst te geven. We onderzoeken of we een borstvoedingsvriendelijke gemeente kunnen worden.

3.4 Raadhuisstraat en Binnenweg veilig

De Raadhuisstraat en de Binnenweg vormen samen het belangrijkste winkelcentrum van Heemstede. Auto's, fietsers en voetgangers maken gebruik van deze winkelstraat. Je kunt er boodschappen doen, winkelen of een hapje eten. Het winkelcentrum is voor veel mensen een gezellige plek, maar voetgangers en fietsers voelen zich door al het verkeer niet altijd veilig. Dit geldt zeker voor mensen met een beperking. Ook zijn er hindernissen die het voor mensen met een handicap moeilijk maken om in het winkelcentrum hun weg te volgen. Denk aan fietsen, afvalbakken en reclameborden. We gaan de straat daarom anders inrichten. De werkgroep Toegankelijkheid denkt hierbij met ons mee.

Wat doen we al?

Geleidelijnen

Op de Raadhuisstraat en Binnenweg zijn geleidelijnen te vinden. Dit zijn geribbelde tegels op de grond, die samen een lijn vormen. Mensen die minder goed kunnen zien of blind zijn maken hier gebruik van om hun weg te vinden.

Zebrapaden

Er zijn twee zebrapaden in het winkelgebied: bij de Dekamarkt en in de Raadhuisstraat.

Regels voor voorwerpen op straat

Voor het plaatsen van voorwerpen op de openbare straat gelden er strengere regels dan eerst. Daardoor staan de voorwerpen dicht bij de gebouwen en minder in de weg.

Wat gaan we nog meer doen?

➤ Actiepunt 40 'Houd de lijn vrij' stoeptegels

Er komen 8 'Houd de lijn vrij' stoeptegels bij de geleidelijnen. Dit laat zien dat je hier niet mag parkeren. Stap voor stap kunnen we deze tegels ook op andere drukke plekken plaatsen, zoals bij het Wipperplein. Hierdoor krijgen de tegels ook meer bekendheid.

➤ Actiepunt 41 Extra zebrapaden

Er komen 2 extra zebrapaden op de Binnenweg. Hierdoor wordt het gemakkelijker en veiliger om de Binnenweg over te steken. De zebrapaden komen in de buurt van de straten Julianalaan en Binnendoor.

➤ Actiepunt 42 Extra (bak)fietsparkeerplekken

Er komen extra (bak)fietsparkeerplekken, zodat de kans op wild parkeren afneemt en de looproutes en geleidelijnen vrij blijven van fietsen.

➤ Actiepunt 43 Campagne

Er komt een campagne om mensen te laten beseffen wat goede manieren zijn in het verkeer, bij het parkeren en bij het plaatsen van voorwerpen op de weg.

3.5 Subsidieregeling toegankelijkheid

Ook winkels en horeca moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Dit geldt niet alleen voor de gebouwen, maar ook voor bijvoorbeeld websites. Hiervoor moet nog veel gebeuren. Wij willen ondernemers stimuleren om hiermee aan de slag te gaan.

Wat doen we al?

We hebben een subsidieregeling toegankelijkheid voor organisaties die niet het maken van winst tot doel hebben. Met de regeling kunnen deze organisaties geld aanvragen voor het fysiek toegankelijk maken van hun gebouw.

Wat gaan we nog meer doen?

➤ Actiepunt 44 Nieuwe subsidieregeling

In de praktijk wordt de huidige regeling niet gebruikt. We stoppen daarom met deze regeling en stellen een nieuwe subsidieregeling op. De nieuwe regeling is voor een grotere doelgroep en heeft meer mogelijkheden.

De regeling is niet meer alleen voor organisaties die niet het maken van winst tot doel hebben, maar ook voor ondernemers met gebouwen waar mensen vrij in en uit kunnen lopen, zoals winkels en cafés. We stellen de regeling op in overleg met de Werkgroep Toegankelijkheid en met ondernemers.

Via de nieuwe regeling kan geld worden gevraagd voor activiteiten die te maken hebben met fysieke, digitale en sociale toegankelijkheid. Wat dat is leggen we hier onder uit.

Fysieke toegankelijkheid

Een gebouw is toegankelijk als mensen met een beperking zonder hulp van anderen naar binnen kunnen. In het gebouw kunnen ze zelf overal heen en overal bij. Bijvoorbeeld door hellingbanen, brede deuropeningen of drempelhulpen.

Digitale toegankelijkheid

Websites en bijvoorbeeld apps zijn toegankelijk als mensen met een beperking hier ook mee kunnen werken.

Sociale toegankelijkheid

Bij sociale toegankelijkheid gaat het om omstandigheden die ervoor zorgen dat mensen zich welkom voelen. Bijvoorbeeld door hoe andere mensen met ze omgaan. We bedoelen hiermee ook toegankelijkheid voor mensen met een onzichtbare beperking, zoals niet-aangeboren hersenletsel, autisme of een energiebeperking. Het gaat dan om het wegnemen van onzichtbare drempels, zoals teveel prikkels. Bijvoorbeeld teveel geluid, licht of drukte.

▣ Actiepunt 45 Bekend maken nieuwe subsidieregeling

Als de nieuwe regeling er is, dan gaan we deze zo goed mogelijk bekend maken. We kunnen dan meteen vertellen waarom toegankelijkheid zo belangrijk is. Er komt ook informatie over de regeling die makkelijk te lezen is, met veel mooie voorbeelden. Het aanvraagproces houden we zo simpel mogelijk.

“Op straat liep ik per ongeluk tegen een peuter aan. ‘Kun je niet uitkijken’, riep de oma van de peuter boos. Ik legde uit dat ik inderdaad niet zo goed kan uitkijken, omdat ik sinds mijn herseninfarct met één oog niets kan zien. Maar dat zie je niet aan mij.”

“Sinds deze botsing loop ik toch maar met een witte stok. Niet omdat ik die stok echt nodig heb, maar om aan andere mensen duidelijk te maken dat ik een handicap heb. Hopelijk hebben ze daardoor wat meer begrip als ik een foutje maak.”

(Leonoor, deelnemer Denktank Inclusief Heemstede)

*“Ik vertik het om mijn
leven te verpesten door
wat er achter me ligt.
Ik heb een leven vóór me.”*

(Sonja, deelnemer Denktank Inclusief Heemstede)

4 Aanpak discriminatie

Beleid om discriminatie tegen te gaan kan lijken op inclusiebeleid, maar het is niet hetzelfde. Daarom besteden we hier een apart hoofdstuk aan.

Wat is discriminatie?

Iedereen heeft recht op gelijke behandeling. Iemand oneerlijk behandelen omdat diegene anders is dan jij noemen we discriminatie. Dat is verboden volgens de wet. Maar helaas komt discriminatie veel voor. Het aantal klachten over discriminatie stijgt. In 2024 deden inwoners van Heemstede 27 keer een melding van discriminatie, maar we denken dat discriminatie vaker voorkomt.

Verschil inclusie en aanpak discriminatie

Bij inclusie gaat het erom dat iedereen mee kan doen. Bij het aanpakken van discriminatie gaat het om het tegen gaan van vervelend of zelfs strafbaar gedrag, bijvoorbeeld vanwege iemands geloof. Er kan wel overlap zijn tussen inclusiebeleid en antidiscriminatiebeleid, bijvoorbeeld bij het organiseren van ontmoetingen.

Wat doen we al

Meldingen via Discriminatie.nl

Bij Discriminatie.nl kunnen mensen discriminatie melden. Deze organisatie doet onderzoek naar de klacht en geeft advies of hulp aan de melder. Elk jaar maakt Discriminatie.nl een rapport van alle meldingen in de regio Kennemerland. Discriminatie.nl voert hiermee een wettelijke taak uit voor de gemeente.

Preventie via Discriminatie.nl

Discriminatie.nl spant zich in om discriminatie te voorkomen. Het richt zich daarbij op organisaties en op het onderwijs, bijvoorbeeld door het geven van workshops, trainingen en inspirerende lessen.

Regionaal overleg Discriminatie

De gemeente neemt deel aan een overleg over discriminatie met de regiogemeenten, samen met Discriminatie.nl. Het overleg gaat over afstemming, samenwerken en van elkaar leren.

Wat gaan we nog meer doen?

➤ Actiepunt 46 Maatwerk via Discriminatie.nl

We vragen Discriminatie.nl om meer maatwerk te leveren voor Heemstede. Bijvoorbeeld door een rol te spelen bij themadagen, in netwerken en via samenwerking met lokale partners.

➤ Actiepunt 47 Bekend maken Discriminatie.nl

We gaan Discriminatie.nl beter bekend maken. Inwoners weten daardoor beter dat ze een melding kunnen doen bij het meldpunt en hulp kunnen krijgen. Ook brengen we Discriminatie.nl onder de aandacht bij de gemeentelijke afdelingen die contact hebben met inwoners. Op deze manier kunnen ze inwoners op weg helpen bij het doen van een melding.

➤ Living Library (zie actiepunt 7)

We organiseren ontmoetingen tussen inwoners met een verschillende achtergrond, bijvoorbeeld door middel van de Living Library. Meer contact tussen inwoners met een verschillende achtergrond kan zorgen voor meer begrip. Zo wordt de kans op discriminatie kleiner.

➤ Actiepunt 48 Aandacht voor koloniaal verleden en slavernij

Er is verband tussen racisme en het slavernijverleden. Vanuit maatschappelijk initiatief is onderzoek gedaan naar de vraag of Heemstede hier iets mee van doen heeft gehad. Hieruit komt naar voren dat verschillende huizen en buitenplaatsen verbonden zijn met het koloniale verleden en met slavernij. Maar er zijn ook mensen in Heemstede geweest die fel tegenstander waren van slavernij. We denken na over hoe we dit onderwerp meer onder de aandacht kunnen brengen. Bijvoorbeeld door het organiseren van fiets- of wandeltochten langs deze plekken.

Bijlage: Planning

Nummer actiepunt	Onderwerp	Start 2025	Start 2026	Start 2027
De basis voor inclusie				
Spelen doe je samen				
1	Aansluiten SamenSpeelNetwerk		START 2026	
2	Vervangingsplan Spelen		START 2026	
3	SamenSpeelPlek De Linge		START 2026	
4	Betrekken kinderen		START 2026	
5	Onderzoek fondsen	START 2025		
6	Inclusieve Schoolpleinen		START 2026	
Ontmoeting en bewustwording				
7	Living Library		START 2026	
8	ProkkelOpPad	START 2025		
9	Zonnebloem symbool	START 2025		
10	Verbinden vrouwen	START 2025		
11	Extra aandacht vrouwen	START 2025		
(Digitale) informatie en communicatie				
12	Duidelijke taal	START 2025		
13	Toegankelijke websites	START 2025		
14	Ketenaanpak			START 2027
Iedereen hoort erbij				
Nieuwkomers (oude en nieuwe)				
15	Extra Nederlandse les	START 2025		
16	Meedoen in Heemstede	START 2025		
17	Vakantiefestival	START 2025		
(Zie 7)	Living Library		START 2026	
18	Vrijwilligersraad nieuwkomers		START 2026	
Heemstede regenbooggemeente				
19	Verder met routekaart	START 2025		
20	Bespreekbaar maken		START 2026	
21	Regenboogbankjes		START 2026	
22	Post van de gemeente	START 2025		
Meedoen met een licht verstandelijke beperking				
(zie 8)	ProkkelOpPad	START 2025		
23	Uitgaan in Heemstede			START 2027
24	Activiteiten in Heemstede			START 2027
25	Helpen bij verkiezingen	START 2025		
Toegankelijk Heemstede				
Toegankelijke stembureaus				
26	Prikkelbewust stembureau	START 2025		
27	Vervoer (stemtaxi)	START 2025		
28	Nieuw filmpje		START 2026	
29	Meer hulp		START 2026	
(Zie 25)	Helpen bij verkiezingen	START 2025		

Nummer actiepunt	Onderwerp	Start 2025	Start 2026	Start 2027
Gemeentelijke gebouwen en terreinen				
30	Gemeentehuis	START 2025		
31	Gebouw de Luifel		START 2026	
32	Brenglocaties afval		START 2026	
Heemstede toiletvriendelijk				
33	Beter rapportcijfer			START 2027
34	HogeNood-app		START 2026	
35	Vindbaarheid		START 2026	
36	Toilet begraafplaats			START 2027
37	Eurosleutel	START 2025		
38	Bewustwording			START 2027
39	Borstvoedingsvriendelijke gemeente		START 2026	
Raadhuisstraat en Binnenweg veilig				
40	'Houd de lijn' vrij stoeptegels	START 2025		
41	Extra zebrapaden	START 2025		
42	Extra (bak)fietsparkeerplekken	START 2025		
43	Campagne	START 2025		
Subsidieregeling Toegankelijkheid				
44	Opstellen nieuwe regeling	START 2025		
45	Bekendmaken nieuwe regeling		START 2026	
Aanpak discriminatie				
46	Maatwerk via Discriminatie.nl		START 2026	
47	Bekend maken Discriminatie.nl		START 2026	
(Zie 7)	Living Library		START 2026	
48	Aandacht koloniaal verleden en slavernij			START 2027

Gemeente Heemstede

Raadhuisplein 1
2101 HA Heemstede

Postadres

Postbus 352
2100 AJ Heemstede

www.heemstede.nl